

βυζαχτέριν επίθ. οὐδ. ἀμάρτ. βυζαχτέρ' Πόντ. (Τμερ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. βυζαχτός, ὁ παρὰ τὸ βυζαίνω, διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -τέριν, δι' ἣν ἰδ. -τήρι.

Τὸ θηλάζον. Συνών. ἐν λ. βυζαλιχτέριν.

βυζέλλι τό, ἀμάρτ. β'ζέλλ' Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βυζί καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έλλι.

Τὸ μικρὸ βυζί: Ἄσμ.

Ἐλα, γύπνε, καὶ πᾶρε το | καὶ πάρε το 'ς τ'ἀγὰ τ' ἀδέλ'
νὰ τὸ δῶν' ἢ Παναγιούδ' β'ζέλλ' | καὶ ὁ Χριστός μας
σταφυλέλλ'

(βαυκάλ.) Συνών. βυζάκι **A 1**, βυζούλλι, βυζουρι-
δάκι, βυζουριδί.

βυζί τό, βυζίν **A**. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Κύπρ. Λυκ. (Λι-
βύσσ.) Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ. ἀ.) βυζί κοιν.
καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Οἶν. Ὀφ.)
β'ζι βόρ. ἰδιώμ. βυζ-ζίν Κῶς Χίος (Ὀλυμπ.) βυζ-ζι Σύμ.
Χίος (Πυργ.) βυτζι Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) βυντζι
Σίφν. Χίος βουζι **A**. Ρουμελ. (Καρ.) Ἡπ. (Δρόβιαν. Ρα-
βέν.) Θράκ. Τσακων. ὕζι Κάμπ. μυζ-ζίν Ἰκαρ. μπουτζι
Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. βυζίν. Περί τῆς λ. ἰδ. Κορ. Ἀτ.
2,28 ΓΧατζιδ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5(1918/20) 15-16, ἐν
Ἀθηνᾶ 37(1925) 244, 38(1926) 15 κέξ. καὶ ἐν Glotta 15
(1927) 144 κέξ. Διὰ τὸν τύπ. μυζ-ζίν ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ
2, 422, 426.

A) Κυριολ. **1)** Ὁ μαστός τῆς γυναικὸς καὶ τῶν θη-
λαστικῶν ζώων κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καππ. (Ἀρα-
βάν.) Πόντ. (Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. Ἡ γυναῖκα
- ἢ κωπέλλα ἔχει μεγάλη βυζιά κοιν. Ἡ ρῶγα τοῦ βυζιοῦ
κοιν. Τὸ βυζί τῆς γίδας - τῆς προβάτας - τῆς σκύλλας κτ.
Ἐγέννησε ἢ γυναῖκα του, ἀλλὰ δὲν ἔκατεβάσασιν γάλα τὰ βυ-
ζία τῆς Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) Ἐβγαλε καρκίνο ἀπ' ὅς τὸ
βυζί καὶ τῆς τὸ κόψασιν αὐτόθ. Οὐτὸ ἔχουνε γάλα τὰ βυ-
ζία μ' Ὀφ. Ἐγὼ μοζοῦντα τὸ βουζί σι (πονεῖ τὸ βυζί τῆς)
Τσακων. Σκίσ'κε ἢ ἀμαζόνα τ'ς καὶ φάν'κε τὸ β'ζι τ'ς
Θράκ. (Τσακίλ.) Ἡβγαλὶ τὰ β'ζά τ'ς τοῖ καταρειώταν Λέσβ.
|| Φρ. Βάζω 'ς τὸ βυζί (θηλάζω) κοιν. Ἀρχίζει τὸ παιδί
νὰ πιάνη βυζί (ἀρχίζει νὰ θηλάζῃ) Μακεδ. (Σιάτ.) Παιδί
τοῦ βυζιοῦ (βρέφος θηλάζον) Πελοπ. (Κορινθ.) Μουρὸν
τοῦ βυζιοῦ (μουρὸν = μωρὸν) Λυκ. (Λιβύσσ.) Ἡπηρες του
τὸ βυζί (τοῦ ἐσταμάτησεν τὸν θηλασμόν) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
Μέσ' 'ς τοὶ ρῶες τῶ βυζῶ σου νὰ ναι οἱ χίλιοι διαόλοι καὶ
νὰ μὴν ἔχουν ἐβγαλημό! (ἀρὰ) αὐτόθ. Βεῖκε β'ζι καὶ β'ζαίν'
(ἐκμεταλλεύεται ἄνθρωπον εὐπορον) Θράκ. (Σαρεκκλ.)
|| Γνωμ.

Τὸ βυζί καὶ τὸ μαλλί | τῶ γυναικῶν ἢ στολή
Πελοπ. (Λάστ.) Ἀντρας μὲ μουστάκι καὶ γυναῖκα μὲ βυζί
δὲ θέλουν ὁρμήγεια Πελοπ. (Ἀρκαδ.) || Ἄσμ.

Οὐδὲ μάλαμ' εἶν' αὐτὸ καὶ οὐδὲ καθάρισ ἀσήμι,

αὐτὰ εἶν' τῆς κόρης τὰ βουζιά, τῆς κόρης κορφοβούζια

Καρ.

Θέλεις μὲ πέτρα δεῖρε με, θέλεις μὲ τὸ λιθάρι,

θέλεις μὲ τ' ἄσπρο σου βυζί δεῖρε με 'ς τὸ κεφάλι

Θεσσ.

Σὰ δὲ λεμόνι τ' ἄγουρο μυρίζον δὰ βυζά σου,

καὶ τὰ μυρίστηκα κ' ἐγὼ κ' ἐβῆκα 'ς τὸ σεβδά σου

Κρήτ. || Ἄσμ.

Ῥκινήσαν τὰ βυζ-ζάκια σου πομπρὸς νὰ καρυνών-νουν,
ἐσέναν κάμνουν ὁμορφην κ' ἐμένα θανατών-νουν

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Κῶς. Συνών. μαστός, τζιτζί. **2)** Ἡ θηλή τοῦ μα-
στοῦ Πελοπ. (Μαζαίικ.) Σίφν.: Ἡ κηροκομήσανε τὰ βυ-
τζιά τῆς γάτας (κηροκομᾷ = ἐπὶ μαστῶν, φράζει ἢ θηλή
τοῦ μαστοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τὸ γάλα) Σίφν.
Ἀργεντὰ βγάξει γάλα τ' ἀρφανὸ βυζί (ἀρφανὸ βυζί = ἡ θηλή
ἢ ὑπάρχουσα παρὰ τὴν κυρίαν τῶν μαστῶν θηλήν εἰς τὰ
αἰγοπρόβατα καὶ ἡ ὁποία σπανίως ἐξάγει γάλα) Μαζαίικ.

3) Συνεκδ. τὸ γάλα πολλαχ.: Ἡ λεχὼνα εἶναι ὁκεπα-
σμένη νὰ μὴ πάρῃ ἢ ἀβασκανία τὸ βυζί Ἡπ.

B) Μεταφ. **1)** Ὁζος, κόμβος κορμοῦ δένδρου Εὐβ.
(Στρόπον.) Σκῦρ. Χίος: Ἐλουκάβαθον ἀπὸ β'ζι δέντρον
Στρόπον. Γουρουνογάβαθον ἀπὸ βουτζιά τῶν πλατάνων Χίος.
Μὲ τὸ β'ζι πιάνει οἱ βλαστοὶ (πιάνει = πιάνουν, φυτρώνουν,
οἱ βλαστοὶ οἱ ἀποσπώμενοι ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν
δένδρων ἐξογκωμάτων φυτευόμενοι ριζοβολοῦν καὶ γίνον-
ται δένδρα) Σκῦρ. **2)** Εἶδος αἰμορροΐδων Κωνπλ. — Λεξ.

Περίδ. Βυζ. **3)** Εἶδος λαχάνου Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) **4)**

Τὰ κύτταρα τοῦ κηροῦ, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ μέλισσαι ἐναπο-
θέτουν τὸ μέλι Εὐβ. (Καλύβ. Κάρυστ.) **5)** Πληθ., αἱ μυ-
ζητικαὶ θηλαὶ τῶν πλοκάμων τοῦ ὀκτάποδος Κῶς Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) **6)** Ὁ μαστοειδὴς ἄκμων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου
τίθεται τὸ καψύλιον εἰς τὰ ἐμπροσθογεμῆ ὄπλα Θεσσ.
(Καλαμπάκ.) Θράκ. (Τσακίλ.) **7)** Τορμίσκος κοχλιού-
μενος ἐπὶ τοῦ ἐμβόλου μηχανῆς πρὸς ἀποτροπὴν στροφῆς

ἐλατηρίων ἐντὸς τῶν αὐλάκων Προπ. (Κύζ.) **8)** Καμι-
νάδα ἢ πυράκμων ἐν τῇ ὁπλοουργίᾳ αὐτόθ. **9)** Ἀνά-
γλυφον κόσμημα ἄνωθεν τῆς ἐστίας καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς

προσθίας ὄψεως τοῦ θόλου Σκῦρ. **10)** Ὑπὸ τὸν τύπον
τὰ βυζιά τῆς Ἀφροδίτης, εἶδος καρποῦ τῆς ρωδακινέας

τῆς κοινῆς (Persica vulgaris) Ζάκ. **11)** Ὑπὸ τὸν τύπον
βυζί τῆς γίδας, εἶδος σταφυλῆς, τῆς ὁποίας αἱ ρᾶγες εἶναι

μεγάλαι καὶ ἐπιμήκεις παρεμφερεῖς πρὸς τὴν θηλήν τοῦ
μαστοῦ Μακεδ. Συνών. ἀγούμαστος. **12)** Ὑπὸ τὸν

τύπον βυζιά τῆς κάτ-τας, εἶδος μικρῶν γεωμήλων αὐτο-
φυῶν καὶ ἐδωδίμων Κύπρ. (Καρπασ.) **13)** Ὑπὸ τὸν τύ-
πον βυζί τῆς θάλασσας, τὸ ζυφόφυτον ἀλκυονίδιον (Διοσκ.

5,135), εἶδος τοῦ γένους τῶν ἀλκυοναρίων (alcyonaria)
τῆς τάξεως τῶν ἀνθοζώων (anthozoa) Λεξ. Περίδ. Αἰν.

Βυζ. Βλαστ. 435. Συνών. ἀλικουρτέα, θαλασομάννα.

14) Ὑπὸ τὸν τύπον βυζιά τῆς σφεντόνας, τὸ κέντρον
ἐφ' οὗ τοποθετεῖται ὁ λίθος πρὸς ἐκσφενδόνισιν.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Β'ζι καὶ ὡς τοπων. Θάσ.

βυζιάζω ἀμάρτ. βυδ-τζιάδ-τζω Ἀπουλ. Καλαβρ.
(Μπόβ.) βυγιάζον Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βυζί. Εἰς τὸ βυγιάζου ἀπεβλήθη τὸ
ζ κατ' ἀνομοίωσιν.

Βυζαίνω **A 2**, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Βυγιάζον τὸ παιδί
καὶ δὲ δοροῦ νὰ ρθοῦ τώρα Κίτ. Μάν. Ἐτώρα ποῦ βυγιά-
ζει τὸ κατσίκι εἶναι εὐκόλο νὰ πιάσῃς τὴ γίδα αὐτόθ.

βύζιασμα τό, ἀμάρτ. βύγιασμα Πελοπ. (Κίτ. Μάν.)
Ἐκ τοῦ ρ. βυζιάζω.

Βύζιασμα **A 1**, ὁ ἰδ.: Ἐναι ὦρα γὰ βύγιασμα, γι'
αὐτὸ κλαίει τὸ παιδί.

βύζικας ὁ, Ρόδ. **βύζικας** ὁ, Ρόδ. Τήλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βυζί καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ας.
Βυζίκι **2**, ὁ ἰδ.

βυζίκι τό, Ρόδ. Τήλ. **βυζίκι** τό, Ρόδ. Τήλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βυζί καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίκι.
1) Μικρὸν ἀρνίον ἢ ἐρίφιον ἀνατρεφόμενον εἰς τὴν
οἰκίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ποίμνιον ἐνθ' ἄν. **2)** Εἶδος πα-

